Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Είδος: Εφημερίδα / Ένθετο: **ΖΩΗ - ΤΕΧΝΗ**
Ημερομηνία: Κυριακή, 09-01-2011
Σελίδα: 11
Μέγεθος: 1087 cm ²
Μέση κυκλοφορία: 16939
Επικοινωνία εντύπου: (210) 4808000

Λέξη κλειδί: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Η ζωή ενός αμφισβητία επιφανούς συγγραφέα

Αυτοβιογραφικό το τελευταίο βιβλίο του Κρίστοφερ Χίτσενς

Christopher Hitchens
Hitch 22
εκδ. Twelve, σελ. 435

Του **ΑΧΙΛΛΕΑ ΠΑΠΑΡΣΕΝΟΥ***

Θα διεμπιστθεί κανείς γιατί να μας ενδιαφέρει η αυτοβιογραφία ενός δημοσιογράφου. Στην περίπτωση του Κρίστοφερ Χίτσενς, επιφανούς αρθογράφου του περιοδικού «Βάνιτι Φερ», πολυγραφότατου συγγραφέα, γνωστού και στη χώρα μας για τα βιβλία του υπέρ της Κύπρου και της επιστοφαής των Μαουιάδων του Παοθενώνα, ενός διανοούμενου της Αριστεράς, που με τη στήριξη του πολέμου στο Ιράκ εξέπληξε και αποξένωσε πολλούς φίλους του, η προσωπική διαδρομή του παρουσιάζει σίγουρα ενδιαφέρον.

Γενημένος στην Αγγλία το 1949, εγκατεστημένος στην Αμερική από το 1981, άθεος, τροτσκιστής στα νιάτα του, αντισυμβατικός, εικονοκλάστης, που έβαλε στο στόχαστρό του τη Μπέτρα Τερέζα, τον Χένρι Κίσινγκερ και τον Μπιλ Κλίντον, μια ζωή αμφισβητίας, δεν έπαψε ποτέ να προκαλεί.

Στο νέο βιβλίο του, που γράφτηκε πριν από την πρόσφατη περιπέτεια της υγείας του, όταν κτυπήθηκε από καρκίνο του οισοφάγου, περιγράφει τις αντιφάσεις της ζωής του, τη θερμή σχέση του με τη μητέρα του, που αυτοκτόνησε με τον φίλο της στην Αθήνα το 1973, τη «σωστή» σχέση του με τον πατέρα του, αξιωματικό του βρετανικού ναυτικού, την εβραϊκή καταγωγή του από την πλευρά της μητέρας του, την οποία ανακάλυψε πολλά χρόνια μετά τον θάνατό της, γιατί η ίδια την είχε αποκρύψει επιμελώς από την οικογένειά της, «ώστε να ενσωματωθεί ομαλά στη βρετανική κοινωνία και να προοδεύσει». Περιγράφει επίσης τις μεγάλες φιλίες του με τον ποιητή Τζέιμς Φέντον, τους συγγραφείς Μάρτιν Είμις και Σαλμάν Ρουσντί, και τη διάρκεια των σχέσεών του με τον Νόαμ Τσόμσκι, τον Γκορ Βιντάλ και τον Εντουαρντ Σαΐντ, μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις στις 11/9/2001 και τον πόλεμο του Ιράκ.

Επαναστάτης με αιτία

Η αγάπη του για τη λογοτεχνία αναπτύσσεται στο γυμνάσιο και για το ποτό στην Οξφόρδη. Ανάκει και αυτός στη γενιά του '68 με τις διαδηλώσεις κατά του πολέμου του Βιετνάμ, μέλος της Σοσιαλιστικής Διεθνούς, ένας «επαναστάτης με αιτία». Στα φοιτητικά του χρόνια ζει μια διπλή ζωή, παλεύοντας τη μέρα στους δρόμους με τους εργάτες, τα βράδια στην Οξφόρδη με τους διανοούμενους. Η δημοσιογραφία τον κερδίζει, όταν μετακομίζει στο Λονδίνο στις αρχές της δεκαετίας του '70. Ταξιδεύει απτόητος σε όλα τα θερμά σημεία του κόσμου και τον Οκτώβριο του 1981 έρχεται στη Νέα Υόρκη ως συνεργάτης του αριστερού περιοδικού «Νέισον». Το 1982 μετακομίζει μόνιμα στην Ουάσινγκτον ως ανταποκριτής του περιοδικού στην αμερικανική πρωτεύουσα, στη θέση που κατείχε μέχρι τον θάνατό του ο θρυλικός Ι. Φ. Στόουν.

Η στάση του υπέρ της ελευθερίας έκφρασης και κατά του θρησκευτικού φανατισμού δοκιμάζεται το 1989, όταν ο αγιατολάχ Χομεϊνί εκδίδει τη «φατβά» εναντίον του Σαλμάν Ρουσντί για τη δημοσίευση των «Σατανικών στίχων» και αυτός δεν διστάζει να υπερασπισθεί δημόσια τον φίλο του συγγραφέα και να τον κρύψει στο σπίτι του.

Σταδιακά αλλάζει γνώμη και για τον Σαντάμ Χουσεΐν. Ενώ το 1976 επισκέπτεται τη Βαγδάτη και επαινεί τον ηγέτη του Ιράκ ως κοσμικό σοσιαλιστή, που υποσχόταν να μετατρέψει το Ιράκ σ' ένα προοδευτικό μοντέλο για τη Μέση Ανατολή, το 1990 στο βόρειο Ιράκ διαπιστώνει από πρώτο χέρι τις ακρότητές του κατά των Κούρδων. Μια άλλη τραυματική εμπειρία γι' αυτόν ήλθε στη δεκαετία του '90, όταν είδε τον εθνικισμό του Μιλόσεβιτς να καταστρέφει το Σεράγγεβο, μία πολυσύμβολο της συνύπαρξης διαφορετικών εθνοτήτων, πολιτισμών και θρησκειών. Τότε τάσσεται με άλλους προοδευτικούς από την Ευρώπη και την Αμερική υπέρ της επέμβασης της Δύσης.

Η 11η Σεπτεμβρίου

Οι τρομοκρατικές επιθέσεις κατά της Αμερικής στις 11/9/2001 αποτελούν ένα σημαδιακό γεγονός-καμπή στη ζωή του. Για πολλούς φίλους του στην Αριστερά, η υποστήριξή του προς τον πόλεμο του Μπους στο Ιράκ ήλθε σαν σοκ, ένα είδος προδοσίας των προοδευτικών ιδεών. Ο ίδιος αφιερώνει αρκετό χώρο στο βιβλίο του για να δικαιολογήσει, όχι πάντως πειστικά, τη στάση του. Μετά μία 20ετία διακόπτει τη συνεργασία του με τον Νέισον και συντάσσεται με τους νεοσυντηρητικούς στην εκδίωξη του Σαντάμ, ακόμη κι αν δεν διαθέτει όπλα μαζικής καταστροφής. Στο βιβλίο του ο Χίτσενς δεν διστάζει να παραδεχθεί τις αδυναμίες του, ότι δεν διέθεσε τον απαιτούμενο χρόνο στα παιδιά του από δύο γάμους, ότι έπινε και κάπνιζε πολύ μέχρι τη διάγνωση του καρκίνου, χωρίς όμως αυτή η συνήθεια να επηρεάσει αρνητικά την πένα του. Οι αναφορές του στο Κυπριακό είναι διάσπαρτες σε διάφορα σημεία του βιβλίου, ενώ για τον πρόεδρο Μακάριο γράφει στη λεζάντα μιας φωτογραφίας, ότι «ήταν ο μόνος ιερέας που συμπάθησε». Λείπουν πάντως οι αναφορές του στην υπόθεση των Μαρμάρων του Παρθενώνα, την επιστροφή των οποίων στην Αθήνα έχει υποστηρίξει με θέρμη σε βιβλία, άρθρα και ομιλίες.

Για τον Χίτσενς προέκει η διαρκής αμφισβήτησή, η προσπάλωση σε αξίες που απεκαλούσαν τον αποκλυπταρισμό και τον φανατισμό, είτε αυτοί εκδηλώνονται στο μυαλό είτε στην πολιτική. Δεν μετανιώνει για το παρελθόν και το παρόν του και δεν χάνει ποτέ το θάρρος της γνώμης του. Μπορεί μερικές φορές να διαφωνεί κανείς βαζί του, αλλά δεν μπορεί να του αρνηθεί ότι υπερασπίζεται την άποψή του με πάθος, μπρίο και ευγλωττία.

* Ο κ. Αχιλλέας Παπαρσένος διπόθλυε γιο πολλό χρόνια το γραφείο Τύπου της ελληνικής πρεσβείας στην Ουάσινγκτον, όπου γνώριζε τον συγγραφέα.

ΚΕΣΤΑΣΗΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ

Ο Κρίστοφερ Χίτσενς σε φωτογραφία από πρόσφατη επίσκεψή του στην Αθήνα.

Για τον πρόεδρο Μακάριο, ο Χίτσενς γράφει ότι «ήταν ο μόνος ιερέας που συμπάθησε».

Αναμνήσεις ενός υπουργού Εξωτερικών

Προσωπικές και πολιτικές μαρτυρίες από τον Θεόδωρο Πάγκαλο

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΓΚΑΛΟΣ
Με τον Ανδρέα στην Ευρώπη
εκδ. Πατάκης 2010

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ Α. ΕΥΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΥ***

Ο Θεόδωρος Πάγκαλος είναι ένας από τους πιο χαρισματικούς αλλά και συσιώδεις σύγχρονους Έλληνες πολιτικούς και ίσως ο μόνος με πρωταγωνιστικό ρόλο σε πολλές από τις κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ, ανεξαρτάτως του ονόματος του ηγέτη του. Λαϊκός ως προς την απήχησή του στους απλούς πολίτες αυτός της πόρας αλλά συνάμα και εκσυγχρονιστής (λόγω και έργω), με χιούμορ και αυτοσαρκασμό (χαρίσματα προσωπικότητας που κατά κανόνα διακρίνουν τους ευφυείς ανθρώπους ανά την υφήλιο και δεν αποτελούν αποκλειστικά αγγλικές πνευματικές αρετές), με εξοπρόσκετα παθεία και σημαντική εμπειρία στον χειρισμό των κυβερνητικών υποθέσεων (κυρίως σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και, ακόμη πιο ειδικά, σε ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία της Ε.Ε.).

Στο παρόν βιβλίο διηγείται κάποιες αναμνήσεις του από τη μακρόχρονη πολιτική του σταδιοδρομία οι οποίες, ενώ δεν συνιστούν αυτοβιογραφία, παρουσιάζονται εδώ, πρώτον, για να μείνουν (δηλαδή να υπάρχουν κάπου καταγεγραμμένες), και, δεύτερον, για να τακτοποιήσει –αυτό είναι το ρήμα που χρησιμοποιεί– τη σχέση του με τον Ανδρέα Παπανδρέου, η οποία δεν αναπτύχθηκε μέσα από μια προσωπική φιλία, αλλά μέσα από τις συνεργασίες που περιγράφει. Και συμπληρώνει: «Πώς τώρα έγινε δυνατό, μένοντας πάντα σε καθαρά πολιτικά και εργασιακά επίπεδα, να αναπτύξω για τον Παπανδρέου μια τρυφερότητα, κατανόηση και συναισθηματική αφοσίωση σαν αυτή που αισθάνθηκα και την αισθάνομαι ακόμα και σήμερα, μπορεί να εξηγηθεί μόνο χάρη στη μαγική προσωπικότητα αυτού του σπάνιου ανθρώπου με τα σαγηνευτικά ελαττώματά του και την απαστράπτουσα δυνατότητά του να πειθεί και να αλλάζει τον κόσμο γύρω του».

Ο Πάγκαλος στο ολιγοσέλιδο, καλογραμμένο πόνημά του αφηγείται ιστορίες που ξεκινούν από τον τρόπο γνωριμίας του με τον Ανδρέα Παπανδρέου, το πέρασμά του από διάφορες υπουργικές θέσεις επί κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ, την υποψηφιότητά του για τον Δήμο Αθηναίων το 1994, την ευφυή και τολμηρή πολιτική σύλληψή του να μετατρέψει σε ευρωπαϊκό ζήτημα το Κυπριακό πρόβλημα και να δημιουργήσει έτσι την ανύπαρκτη έως τότε προοπτική της ένταξης της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ενωση, κ.λπ.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην παρουσίαση περιστατικών που αφορούν την ευρωπαϊκή πολιτική σκηνή (με πρωταγωνιστές όπως η Θάτσερ, ο Κολ, ο Μιτεράν, ο Γκένσερ, κ.ά.), καθώς και στις θέσεις της Ελλάδας σε κρίσιμα ζητήματα (π.χ. της κοινωνικής αλληλεγγύης) σε κορυφαία κοινοτικά όργανα διαμόρφωσης των ευρωπαϊκών πολιτικών αλλά και στους δικούς του χειρισμούς ως αρμοδίου υφυπουργού ή υπουργού Εξωτερικών σε σειρά ευρωπαϊκών ζητημάτων (π.χ. στην κρίσιμη έκτακτη σύνοδο κορυφής για τα Μεσογειακά Προγράμματα στις 29 - 30 Μαρτίου 1985, όπου αντικατέστησε τον αποχωρήσαντα Ελληνα πρωθυπουργό, στις δύο Προεδρίες της Ε.Ε. τις οποίες η Ελλάδα επιτυχώς διεκπεραίωσε το 1988 και το 1994, αντίστοιχα, κ.λπ.).

Απ' όλα τα προηγούμενα μαθαίνουμε ότι η διαπραγμάτευση στην Ε.Ε. είναι συχνά ένα σκληρό δούναι και λαβείν είτε μεταξύ ομάδων κρατών–μελών είτε και μεταξύ μεμονωμένων κρατών–μελών της (με ισορροπίες που μπορεί να μεταβληθούν κατά τρόπο απρόβλεπτο ανά πάσα στιγμή), και ότι απαιτείται ανοχή στις ασκούμενες ψυχολογικές πιέσεις, καθώς και στην εσκεμμένη ενίοτε χρονική παράταση των διαπραγματεύσεων, με σκοπό ακόμη και τη σωματική εξάντληση κάποιου από τον «αντισυμβαλλόμενο». Το βέτο πρέπει, επίσης, να ασκείται κάποιες φορές για την παραγωγή αποτελέσματος, παρά τον κίνδυνο της απομόνωσης (βλ. το κεφάλαιο «Γκρεμίζοντας τη στρατηγική του "καλού" παιδιού»), πλην όμως ο-φείλει ο ασκών τούτο να έχει συναίσθηση πότε η χρήση του μπορεί να μεταβληθεί σε κατάχρηση. Η ισορροπία αυτή είναι λεπτή και για την τήρησή της απαιτούνται πολιτικό ένστικτο αλλά και εμπειρία στις ενδοκοινοτικές διαπραγματεύσεις. Αξίζει, ακόμη, να σημειωθεί ότι διάφορες ιστοριούλες στα κεφάλαια του βιβλίου είναι ιδιαίτερα χαριτωμένες, καθώς αποκαλύπτουν στοιχεία των προσωπικοτήτων κάποιων σημαντικών Ευρωπαίων ηγετών. Ενα τέτοιο παράδειγμα είναι η αποκάλυψη της αντιπάθειας που έτρεφε η Θάτσερ προς τον Παπανδρέου, τον οποίο, μάλιστα, κάποτε κατηγόρησε ότι πιχογραφούσε κρυφά τις συνομιλίες τους κατά τη διάρκεια συνόδου κορυφής της Ε.Ε. σε μαγνητόφωνο που υποψιαζόταν ότι ο Ελληνας πρωθυπουργός έκρυβε σε τσαντάκι που είχε πάντα μαζί του. Τότε, εκείνος χαμογέλασε και της απάντησε ότι τόσο το εν λόγω τσαντάκι όσο και το περιεχόμενό του, δηλαδή οι πίπες και ο καπνός, είναι όλα τους Dunhill και τα είχε αγοράσει στο Λονδίνο!

Πιο συγκινητικό και μάλλον άγνωστο συμβάν είναι ότι ο Μιτεράν, άνθρωπος με κλασική παιδεία, ζήτησε, το 1988, να περάσει δέκα χειμωνιάτικες μέρες μόνος του στην πεδιάδα του Αργους διότι, όπως αποκάλυψε στον Πάγκαλο στη συνάντηση κορυφής της Κέρκυρας (24 - 25/6/1994), σκεπτόταν να γράψει ένα βιβλίο για τους Ατρείδες και ήθελε να ζήσει για λίγο μέσα στον τόπο και την Φύση που εκείνοι κάποτε έζησαν.

Εν κατακλείδι, ο Πάγκαλος έγραψε ένα ευχάριστο αλλά συνάμα και χρήσιμο βιβλίο, που διαβάζεται ανευστί.

* Ο κ. Γ. Α. Ευαγγελόπουλος είναι δικηγόρος – πολιτικός επιστήμων.

Μιτεράν ζήτησε, το 1988, να περάσει δέκα χειμωνιάτικες μέρες μόνος του στην πεδιάδα του Αργους, διότι σκεπτόταν να γράψει ένα βιβλίο για τους Ατρείδες.

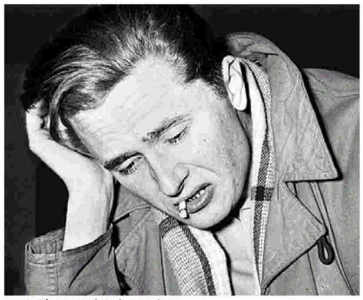

Ο Πολωνός συγγραφέας Μάρεκ Χουάσκο.

Το κύκνειο άσμα του Πολωνού «Τζέιμς Ντιν»

Ο Μάρεκ Χουάσκο ανήκε στη γενιά των μπιτ

ΜΑΡΕΚ ΧΟΥΑΣΚΟ
Εκείνοι που πυρπόλησαν το ρόζι
μετ. Δημ. Χουλιαράκης
εκδ. Μελάνι

Της **ΤΙΤΙΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΙΑ**

Στα είκοσι τρία του χρόνια, ο Μάρεκ Χουάσκο (1934-1969) ήταν το είδωλο της πολωνικής νεολαίας, με έργα σκληρά, βίαια, ανατρεπτικά στον ρεαλισμό τους, που ουδεμία σχέση είχε με τον σοσιαλιστικό ρεαλισμό. Είναι μια από τις σημαντικότερες νέες φωνές που εμφανίστηκαν την εποχή της πολωνικής αποσταλινοποίησης, πλάι στους πρεσβύτερους, τη «γενιά της οργής». Μαζί με τον σατιρικό Σλαβομίρ Μρόζεκ, 26 χρόνων εκείνη την εποχή, με τη νομπελίστα ποιήτρια Βισουάββα Σιμπόρσκα και πολλούς άλλους υψιφώνους το ανάστημά τους ενάντια στην γκρίζαδα του κομμουνιστικού καθεστώτος.

Ο ζανθός και μακρυμάλλης Χουάσκο όμως, και μόνο αυτός, μοναχογιός διαζευγμένων γονιών και ορφανός από πατέρα από τα πέντε του χρόνια, που διαβάζει με ενθουσιασμό τους «βυτικούς» συγγραφείς που εκείνη την εποχή μεταφράζονται, είναι ο αγαπημένος των νέων. Φεύγει για το Παρίσι. Τον συνεπαίρνει ο αέρας της ελευθερίας: είναι νέος, ωραίος, τον αποκαλούν «Πολωνό Τζέιμς Ντιν», είναι ταλαντούχος, τα κείμενά του εκδίδονται και του αποφέρουν χρήματα, το γαλλικό περιοδικό «Εξπρές» τον κάνει πρωτοσέλιδο. Ταξιδεύει σε όλο τον κόσμο, καταλήγει στην Αμερική, κάνει πάντα δουλειές του ποδαριού αλλά και σινεμά, οι γυναίκες παντού τον λατρεύουν. Εξαιτίας τους η καριέρα του ως σεναριογράφου θα είναι πολύ σύντομη: τα φτιάχνει ακόμα και με τα κορίτσια των αφρεντικών του.

Μια ζωή νοσταλγός

Η πολωνική κυβέρνηση τον έχει καταδικάσει ως μαθητή του Οργουελ που αρνείται τον ανθρωπισμό του κομμουνισμού. Ο Χουάσκο κάνει τη ζωή του πρώτη ύλη της τεχνης του. Καμια κατάχρηση, καμιά υπερβολή δεν είναι αρκετή. Και νοσταλγεί τη χώρα του: αυτός που ήθελε να φύγει από την Πολωνία, τώρα θα την ονειρεύεται μια ζωή. Μια σύνταγμα ζωής: ολοκλήρος, έγκλειστος για μεγάλα χρονικά διαστήματα σε ψυχιατρεία, ενοχλώς απέναντι στους δικούς του και τους αναγνώστες του στη γενέθλια γη, θα αυτοκτονήσει στα τριάντα πέντε του χρόνια. Ενας Πολωνός μπιτ που είχε πολλά περισσότερα να αντιπαλέψει από τους Αμερικανούς, ένας καταραμένος ανδρείος της ηδονής, που θα περάσει στην ιστορία της λογοτεχνίας ως μια από τις πιο αυθεντικές φωνές της νεότερης πολωνικής λογοτεχνίας.

Εκδομένο μετά τον θάνατό του, το κύκνειο άσμα του είναι η ιστορία της αποτυχίας του και μαζί η ιστορία της άλλης Αμερικής του καιρό του πολέμου στο Βιετνάμ, όταν οι Αμερικανοί στρατιώτες καταδίκαζαν σε θάνατο χωρά ολόκληρα περιπολόντας τα ρύζι και οι νεαροί Αμερικανοί λιποτακτούσαν μετ' ευκαριστήσεως. Γύρω από την πίστα μιας επαρχιακής αερολέσχης, ο Χουάσκο σκιαγραφεί μια διαφορετική εικόνα της χρυσής Καλιφόρνιας, της οποίας η θάλασσα δεν μυρίζει, όπως άλλωστε και τίποτα άλλο στην περιοχή και τη χώρα παρά μόνο όταν είναι πια να πεθάνει όπως λέει ο πρωταγωνιστής Τζέικομπ Αντερσον. Μετανάστης από την Ανατολική Ευρώπη με ξενική προφορά, άνθρωπος χωρίς πατρίδα, χωρίς θρησκεία, χωρίς όνομα, αφού έχει αλλάξει το δικό του, με μοναδικό του εφόδιο τη δύναμη των χεριών του. Ο Αντερσον έχει μία και μοναδική τρέλα, το πέταγμα - που είναι σαν την αγκαλιά της γυναίκας, της δικής του γυναίκας, με την οποία διατηρεί μια σχέση κανιβαλική, αλλά και όλων των γυναικών που τον παρηγορούν για την απουσία ή και την παρουσία της. Ο Αντερσον δεν μπορεί να μην πετά, όσο κι αν κοστίζει αυτό στον ίδιο και στους άλλους. Το πέταγμα, μεταφορά της δημιουργίας, συνδέει τον πρωταγωνιστή με τον Χουάσκο, που δεν μπορούσε να ζήσει παρά μόνο με τον τρόπο που ζούσε, χωρίς όρια, πλησιάνοντας τον εαυτό του και τους άλλους, ανεπαπόφευκτα. Κάθε πτήση, κάθε δύσκολη μανούβρα και ένα έργο τέχνης. Μετρημένο στον πόντο, σαν το ανά χείρας κείμενο, που οι λέξεις του αναδίδουν τις μυρωδιές της βενζίνης και του κάματος, που οι ιστορίες του μένουν ανοιχτές, γεμάτες όχι απλά κενά, αλλά τρύπες σαρκοβόρες, και καταπίνουν τους ρημαγμένους χαρακτήρες, γυναίκες στείρες και παραλογισμένες, άντρες που τρελαίνονται και αυτοκτονούν, καρφώνοντας τα αεροπλάνα στο κόμα. Βαθιά συμβολική η φήγηση και ο πρωταγωνιστής, πάντα ματωμένος, θύτης και θύμα, πλάνης και ανέντιος, συνεχίζει έως όσου σκοτώσει πια τον ίδιο του τον εαυτό.

Αυτοκαταστροφικό

Προφητικό, έντονα αυτοβιογραφικό το μυθιστόρημα του Χουάσκο δεν μιλά για τα Βιετνάμ, αλλά για ανθρώπους που καταστρέφουν τη ζωή όπως οι στρατιώτες στο Βιετνάμ, μέσα τους και γύρω τους, σε μια χώρα σαστισμένων, καρτερικών ανθρώπων, που δεν έξουν ωστόσο «πραγματικά τι σημαίνει να είσαι νεκρός», σε μια χώρα γεμάτη οργή και σιόνα όπου ντύπιοι και ξένοι πα ρόδξενουν ανάμεσα στην ενοχή και τη λύπρωση, το βίωμα της Δύσης και την επιθυμία της Ανατολής. Διότι ο Αντερσον ψάχνει τη δική του Ιερουσαλήμ: «Αν όμως σε κυνηγάει κάποιο μέρος [...] τότε γυρίζεις μόνος σου εκεί για να πεθάνει.» Σαν τον Χουάσκο. Που πέθανε στο Βισμπάντεν, μακριά από την Πολωνία, στην οποία ανήκε ψυχή τε και σώματι.

Σταύρος Ζέρβας
ΑΛΒΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΛΛΑΔΑ
ΣΤΗ ΜΕΤΑ-ΧΟΤΖΑ ΕΠΟΧΗ
Σταύρος Ζέρμας
Πρόλογος: Αλέξης Παπαχελάς
Ένα εκτενές ρεπορτάζ του αυτόπτη δημοσιογράφου, μια προσωπική μαρτυρία του συγγραφέα για τα δραματικά γεγονότα στη μετακομμουνιστική Αλβανία
Σταύρος Ζέρμας
Στον αστερισμό του εθνικισμού
Αλβανία και Ελλάδα στη μετα-χοτζα εποχή
Πρόλογος Αλέξης Παπαχελάς
Εκδόσεις Κάκτος
Τιμή: 15,00 €
Βιβλιοπωλεία: Κάκτος, Πολιτεία, Ιανός, Γρηγόρης, Δρόμος, Πρωτοπορία, Ζήτρος, Ρόμβος, Ελευθερουδάκης, Κωστάρας, Μαλλιάρης, Βασιλόπουλος, Γαβριηλίδης, Μαρωνίτης, Μαρκόπουλος, Μεταίχμιο, Πάπυρος, Γρηγόρη, Κωνσταντινίδη, Ζαχαρόπουλος, Ρεμπέτικα, Ρεμπέτικα Μεταξουργείο, Ρεμπέτικα Κρυστάλλια, Ρεμπέτικα Κρυστάλλια Μεταξουργείο, Ρεμπέτικα Κρυστάλλια Μεταξουργείο, Ρεμπέτικα Κρυστάλλια Μεταξουργείο